

V Brně 27. května 2021

Milí kolegové, milé kolegyně,

v Centru pro výzkum psychoterapie Katedry psychologie FSS MU zahajujeme v tomto roce několikaletý výzkum nežádoucích dopadů psychoterapie a psychologického poradenství.

Půjde o výzkum explorační, jehož výsledkem by mělo být první systematické shromáždění kritik ze strany klientů a pacientů našich terapeutických, resp. poradenských služeb. Nepůjde nám o evaluaci (morální soudy apod.), pouze o věcný příspěvek do diskuse, kterou pokládáme za velmi potřebnou. Inspirací pro nás jsou podobné výzkumy v některých dalších zemích (např. výzkum uskutečněný v Rakousku; Leitner et al., 2013), resp. systematická pozornost věnovaná tomuto tématu v posledních několika letech (viz např. speciální číslo časopisu *APA Clinical Psychology: Science and Practice* z března 2021 věnované poškozující léčbě v psychoterapii).

Půjde nám o to, abychom shromáždili a roztřídili pokud možno co nejrozsáhlejší textový korpus jakkoliv subjektivních zpráv (ano, vysokou subjektivitu předpokládáme) o nespokojenosti s psychoterapií (poradenstvím). Chceme shromáždít zprávy o selháních terapeuta/poradce nebo o selhání terapie (opět: vnímáno klienty /pacienty). Hodláme analyzovat stížnosti (včetně těch, které směřovaly na adresu etických komisí), z nichž některé jsou vyvěšeny a diskutovány na sociálních sítích či na jiných místech Internetu – s předpokládaným dopadem na potenciální klienty / pacienty. V souladu s momentálními výzkumy v zahraničí (ale také už u nás) nás zajímají vedlejší (nežádoucí, nechtěné) následky psychologické léčby a poradenství. A také klienty (pacienty) vnímané podoby toho, co bývá označováno jako „malpractice“. Všechny do výzkumu zahrnuté texty budou anonymizovány. Zveřejněno nebude jedno jediné jméno ať autora kritiky nebo kritizovaného odborníka.

Náš výzkum, jak věříme, by mohl mj. přispět k začlenění těchto témat do vzdělávání psychoterapeutů a psychologických poradců, což je opět v souladu s trendy v zahraničí (viz např. Castonguay, Boswell et al., 2010).

V dané oblasti publikujeme delší dobu (mj. Vybíral, 2017, 2019; Polakovská, Vybíral, 2018; Chvála, Řiháček et al. 2021), výsledky předchozích a stávajících výzkumů jsme prezentovali a prezentujeme na konferencích a sympóziích v tuzemsku i v zahraničí (Čs. psychoterapeutická konference, konference Society for Psychotherapy Research a jinde). Spolupracujeme v této oblasti s kolegy z Německa, Švédska nebo USA.

Výzkum bude předložen ke schválení etickou komisí pro výzkum Masarykovy univerzity (event. etickou fakultní komisí FSS MU).

Zahájený výzkum získal tento měsíc (v květnu 2021) podporu Unie psychologických asociací. Věříme v to, že nám v nějaké formě pomohou a podpoří nás i další odborné asociace, společnosti nebo vzdělávací instituty. Hodně by nám pomohlo například zpřístupnění záznamů z projednávání stížností etickými komisemi nebo ochota pomoci s výzkumem ze strany zkušených praktiků.

S pozdravem a důvěrou ve spolupráci,

Prof. PhDr. Zbyněk Vybíral, Ph.D.

Kontaktní adresa: Z. Vybíral, FSS MU, Joštova 10, 602 00 Brno; e-mail: vybiral@fss.muni.cz